

ELŐFIZETÉS :
egész évre:

a „Bácskára“ . . . 6 frt.
„Bácskai gazda“ mellék-
lappal . . . 7 frt.
„Bácsmezei tanügyi írtá-
zetek“-kel . . . 8 frt.
A lap szellemi részét il-
lető küldemények a szer-
kesztőnek, anyagiak a tu-
lajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor 10
kr., többszöri hirdetésnél
olcsóbb. Nyitlár sora 25
kr. Bélyegdíj minden hir-
detésnél 30 kr. A hirdeté-
sek BITTERMANN NÁN-
DOR nyomdájában és a
szerkesztőnél fogadtat-
nak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára **15** kr.

Megjelenik e lap minden **7., 14., 21.** és **28-án**

Egyes szám ára **15** kr.

A „Zombori takarékpénztár“ közgyűlése.

Holyó hó 22-én tartotta meg a »Zombori takarékpénztár,« saját helyiségében, a XII-ik, évi rendes közgyűlést, 418 részvényt képviselő 59 részvényes jelenlétében.

A közgyűlési elnök: Mártonfy Károly ur, a közgyűlést megalakultnak nyilvánítván, felkérte Barthal József igazgató urat, hogy az 1879. évi üzleti eredményről s az intézet mostani állásáról, adja elő jelentését.

A közgyűlés által figyelemmel hallgatott igazgatói jelentésből, az intézet virágzó állására következtetve, idézzük a következőket:

»A mult 1879-ik évi gazdasági viszonyok a tőkegyűjtés gyarapítására nem voltak kedvezők; az országban kevés vidék örvendhetett közép termésnek, sőt némely tájakon a földbirtokos osztály a legnagyobb szükséggel kénytelen küzdeni. Hogy mindemellett a pénz és hitelviszonyok kétségtelen javultak, ezt csakis a rendkívüli magas gabonaáraknak és az általános tőke-szaporodásnak lehet tulajdonítani.

A betételek összege 1879-ik évi dec. 31-én 1.491,242 frt 19 kr. volt. A betételek állománya az 1879-ik évben 241,835 frttal szaporodott.

Ingatlanokra adott kölcsönökben 1879-ik év végével 746-651 frt volt elhelyezve. A mult évben kiadott új kölcsönök, a visszafizetéseket 78,059 frttal haladták tul.

Leszámított váltókban maradt az év végével 187,525 frt.

A jelzálogilag biztosított váltó kölcsönökben maradt 1879-ik évi dec. 31-én 306,470 frt, értékpapírokra adott előlegekben pedig: 29,676 frt.

Adómentes állami- és vasuti kötvényekben az 1878-ik év végével elhelyezve volt 201,433 frt 50 kr., ehhez az 1879-ik évben ilyenmő értékpapírokba befektetett 286,201 frt 60 kr, összesen 487,635 frt 10 kr., a mult évben eladott állami- és vasuti-kötvényekért befolyt 189,752 frt, maradt 297,883 frt 10 kr., ezen összeghez hozzászámítandó a mult évben eladott állami- és vasuti-kötvényeken elért nyereség fejében 11,566 frt,

továbbá az 1879-ik december 31-iki árfolyam szerinti értékelkedés fejében 15,680 frt 90 kr, összesen 325,130 frt, a mely összeggel lettek a 340,000 frt névértékű államkötvényeink a mérlegben felvéve.

A nem üzérkedésből, hanem tisztán felesleges tőkéink kamatozása céljából beszerzett értékpapírok választásánál szerencsések, előrelátók, de óvatosak is voltunk s ennek köszönhető az átlagosan 7⁰₀-nyi adómentes kamatjövedelem felül elért 27,246 frt 90 krnyi nyereség.

A mult évi 52,835 frt 25 kr. tisztajövedelemnek több mint fele, a kamatozó értékpapírok beszerzésének gyümölcse s azt hiszem, hogy ezen fényes eredmény azokat is kielégítheti, kik az 1878-ik évi aránylag csekély értékcsökkenés alkalmából tőkéink ez utoni elhelyezését, több hévvel mint számitással gáncsolni jónak látták.

Olvastatott ezután a felügyelő bizottságnak jelentése, a mult évi számadások s mérleg megvizsgálásáról, s ennek kapcsában a választmányi javaslat, a tiszta jövedelem felosztása tárgyában; ezek alapján határozott, hogy a Tisza árja által szerencsétlenül járt honfitársak segélyezésére még a mult év elején adott o. é. 1000 frtnyi segélyadományon kívül adassék még o. é. 3051 frt 73 kr. jótékony célokra, s illetve az intézeti tisztviselők megérdemlett jutalmazására.

Ebből jutott: a takarékpénztár által gyűjtött zombori *árvaházi alapnak*, mely, be nem számítva az 500 frt értéket képviselő zombori színházi részvényeket, a mult év végén 5868 frt 3 krt tett ki, még 1811 frt 73 kr.

A zombori önkéntes tűzoltó egyletnek adott: 200 frt; a zombori jótékony magyar nőegyletnek: 100 frt; a szerb magasabb nőiskolának: 100 frt s az izr. nőegyletnek: 100 frt.

Az intézeti tisztviselők jutalmazására 540 frt fordított, végre 200 frt utalványoztatott Kovácsfi Kálmán mérnök urnak, a takarékpénztári épület felállítása alkalmából tanusított sokszoros érdemeinek elismeréseül s fáradozásainak jutalmazásául.

Ezen megfelelő adományozások után még

fenmaradó s az 1879-ik évi tiszta jövedelemből származott o. é. 40,000 frt pedig, kiosztatni rendeltetett a részvényesek között, 80 frt osztalékkal, melyhez még a részvényenként járó 10 százalék jár. A számok érthetően beszélvén, mi, hozzájuk a további commentárt, feleslegesnek tartjuk.

Következett ezek után az alapszabályok némely szakaszainak a felmerülő szükséghez képest való módosítása s a kölcsönös jótállás elvén alapuló hitelegylet életbeléptetésének elrendelése s az ezen üzletágra vonatkozó §§-kal való kibővítése az alapszabályoknak.

Mindezek megvitatása után, az igazgatók választására ment át a közgyűlés.

Ámbár előre lehetett gondolni, hogy az előbbi igazgatók, újból s egyhangulag fognak ismét megválasztatni, mégis az alapszabályszerű titkos szavazási módhoz kellett fogni, miért is a szavazatok összegyűjtésére s megszámlálására felkért bizottság jelentésének beadásáig, a közgyűlési elnök, a közgyűlést felfüggesztette.

Az igazgató választására beadatott 418 szavazat, ebből 413 szavazatot (5 szavazat hibás volt) Barthal József úr, eddigi, s a takarékpénztár fenállása óta mindég megválasztott igazgató, lett újból s ismét 5 évre igazgatóul megválasztva, a ki nyomban biztosította is a közgyűlést, hogy valamint eddig, úgy ezentul is mindég az intézet virágzásban tartásán fog buzgólni.

Az aligazgatóra beadatott 404 szavazat közül, 351 szavazattal Heindlhofer Róbert, eddigi aligazgató lett ismét megválasztva.

Az alapszabályok 21-ik §-a rendelkezéséhez képest, a folyó évben a választmányból kilépett 12 tag újból s 2 évre a választmányba bevásztattak. Névsoruk következő: Dr. Rátay József, Zsivánovits Samu, Bieliczky Gyula, Falcione Lőrinc, Husvéth István, Mihajlovits György, Mihelics János, Sándor Béla, Mokry Lajos, Schäffner József, Thum Vince, Joksmann József.

Ezek után már bizton remélhetjük, hogy a takarékpénztár is, megmarad az eddigi kerékvágásban.

A felügyelő bizottság elnökévé: Mártonfy Károly ur, tagjaiul pedig Szalay Károly, Dr. Vuits János s Czirfusz Ferenc urak választattak meg egyhangulag.

Végre következett az évi tiszteletdíjak s egyéb díjak meghatározása.

Tekintettel a módosított alapszabályokból kifolyó több munkálat s a folyton növekedő munkahalmazra, a megválasztott igazgató évi tiszteletdíja 2000 frtban állapítatott meg, melyhez még a takarékpénztári épületben való szadlakás jár.

Az aligazgató évi tiszteletdíja 400 frttal határozatott meg.

A felügyelő bizottság tagjai között az évi 500 frt tiszteletdíj, működésük arányához képest lesz felosztandó.

A választmányi tagok napibiztosági működésükért 5 frtot, az igazgató tanács tagjai pedig ülési díj fejében 2 frt 50 krt kapnak. A fentebb részletezett valamennyi díjak, adómentesen szavaztattak meg.

A közgyűlés ezzel, feladatát megoldván, szétoszlott. Elégedetlen arc nem volt látható.

Szorgalom s takarékoság, megelégedést szülnek.

Baja, 1880. február 21.

Mint nem régeből Zomborban, úgy Baján is azon kérdés került a *budapest-zimonyi vasút létesítése* ügyében napirendre, mily áldozattal járuljon Baja város közönsége annak építéséhez, ha a minden tekintetben indokolt kalocsa-baja-zombori irány fog a kormány és törvényhozás által elfogadtatni.

Közönségünk s maga a „*vasútügyi bizottság*“ is, mely első sorban volt hivatott e tárgyban nyilatkozni, oly fontos életkérdésnek tartja e világforgalmi vonal megnyerését, hogy a Duna melletti kedvező fekvésénél fogva lakossága fokozott jólétét s a városnak egyik világhírű kereskedelmi központtá való fejlődését reményli ettől; míg ellenkezőleg, ha e vasutvonal Szabadka irányában építtetnék ki, alapos okok vannak attól félni, hogy a legnagyobb mérvben iparos lakosság a legszomorúbb jövőnek néz elé, maga a város teljesen elveszti eddigi vezérszerepét s piacának azon részétől is meg lesz fosztva, mely az alföld-fiumei vaspálya létesítése óta még megmaradt.

Ily két alternativa között lebegvén, a „*vasuti bizottság*“ a lehető legnagyobb áldozat meghozatalát hozta az e hó 20-án tartott törvényhatósági gyűlésen javaslatba; mivel azonban gazdaság és birtokban Zomborral korántsem mérkőzhet e város, tekintve ennek ajánlatát, a teendő ajánlat alapjául 50,000 frt és a szükséges terület ingyenes átengedésének megszavazását indítványozta.

Az történt azonban a törvényhatósági gyűlésen, amit annak jegyzőkönyvében évtizedeken át alig fogunk találni.

A közgyűlés tagjai t. i., nemesak teljes mérvben oszták a „*vasuti bizottság*“ indokolását, hanem épen az indokolásban kifejtett alternativa alapján arra érezték magukat indítatva, hogy Dr. Ivánovics Pál alaposan indokolt javaslatához járuljanak, — s így a *szüükséges földterület ingyenes átengedésén felül*, bár ez érzékeny megterhelésével történhetik a különben adósságokkal terhelt városnak, *100,000 frt*, mond *százezer frt lett e régből megszavazva*, miről a központi

bizottság alelnöke, Schmausz Endre képviselő, táviratilag lett értesítve.

E törvényhatósági gyűlés azonban még más fontos körülménynél fogva is nevezetes.

A törvényhatósági tisztviselők hivataloskodásának ideje ugyanis e hó végével lejárván, újabb választások előtt állunk, s a pártok lehetőleg szervezkedtek.

A város színe-java *Dr. Hauser jelenlegi polgármester zászlaja alá sorakozik*, aki hat évi hivataloskodása alatt a város adósságaiból majd félmilliót törlesztett, a kövezetet több mint kétszeresen meghosszabbította, a város tereit s jelesebb utcáit befásította, a külső rend és csinosodás érdekében minden lehetőt megtett, az összes tisztviselők pontos kifizetéséről kezdettől fogva gondoskodott, (holott azelőtt hónapokig kellett sokszor a kielégítésért várakozni,) hivatalát mindig lelkiismeretesen betöltötte, ahol a város érdekei forogtak fent, tapintatos leleményességgel állott helyt, — s ami mind ezt be koronázza, vagy ami talán mindennél értéke-
sebb, hivatalát hat éven át oly ritka becsületességgel viselte, hogy — ami a mai Végh-aerában, ámbár igen szomorú, de valóban igen-igen ritka, — még legtulzább ellenei sem képesek e tekintetben ellene a legcesekélyebb gyanut sem kockáztatni.

A másik, a mindenben, szélsők és elégedetlenek pártjának jelöltje *Paukovich Ottó* almási albiró, kit igen tisztelünk és más tekintetben szintén igen jó oldalról ismerünk, azonban ennek dacára minden sértés nélkül elmondhatjuk róla, hogy ahol Baja város irányában

szerezett érdemeiről van szó, ott Dr. Hauserrel épen nem mérkőzhet.

E két párt fog a közelgő választásoknál szerepelni, s az első mérkőzés a február 20 án tartott törvényhatósági gyűlésen történt, ahol egyik, különben nem nagy fontosságu, de az ellenzék által pártkérdéssé kvalifikált ügyben *Dr. Hauser indítványa mellett 31*, a Paukovich párti Cserba Ferenc *ellen-indítványa mellett pedig 11 jelenlévő szavazott*.

E szavazásban először tünt ki a két párt közötti számarány, s mivel a hiányzó tagok között is hasonló számarányra lehet számítani, a Hauser-párt diadala alig szenved többé kétséget. Vederemo!

Keletéri.

Az Adán felállítandó „földmives-iskola“-ról.

Mottó: Csak a vagyonos nemzet
a szabad nemzet.

Hogy mennyi erő és mennyi való fekszik eme néhány szóban, azt a tapasztalás és más nemzetek már eléggé bebizonyították; de épen azért oly fontos e tárgy, mivel oly sokat tartalmaz s mivel azt még gondolatban is nehéz tökéletesen valósítani. Nem is bátorítottam volna tollat fogni, ha az erkölcsi erő nem győz felettem; de ama tudat bátorított fel, hogy népünk agrikulturnai műveltségének terjesztésére és tisztázására nézve némi szolgálatot tehetek, ha némileg kifejtem, hogy szerintem mit akarhatott Ada nemes városa, midőn elhatározta a földmives-iskola létesítését és annak valósítására, egyszer és mindenkorra, száz hold földet és 8 ezer forintot felajánlott. — S ez volt

T Á R G A.

Óh hadd szeressek

Reám mosolyg az élet bibor ajka,

Még zöld a föld, a menny tisztán ragyog,

Még sima tükrön reng a könnyü sajka,

Még lángol szivem, még ifju vagyok,

Még ajkamon vidáman csattog a dal

Dal ajkamon, hit és remény belül:

Jer szerelem, ölelj át lágy karoddal;

Óh hadd szeressek véghetetlenül!

Szeretni forrón, égi tiszta lánggal,

Mely olthatatlan, mint a vesztatüz,

A lánykán csüggni édes, kinos vágygyal,

Mely két szívet titokban egybefűz:

Mézharmat ez, mely az egek kegyéből

Szép hajnalon éltem keiyhébe gyül.

Jer szerelem, ajkamra hints e mézből,

Óh hadd szeressek véghetetlenül.

Üres kebellem éltem olyan árva,

Nincsen varázsa, nincs költészete,

Lelkemnek a magasba törne szárnya;

De visszahuz a földnek ón-terhe.

Hiába rejt képzelmem égi vágyat,

A végtelenbe hasztalan merül:

Jer szerelem adj néki könnyü szárnyat,

Óh hadd szeressek véghetetlenül.

E szép kor elrepül majd, mint a gálya,

Melyet vihar üz zajgó tengeren;

Tar lesz a föld, felhős a menny határa,

Nem csattog a dal, dér ül fejemen

A hit s remény eloszlik, mint az álom,

Szivem nem érez, hő vérem lehül;

Jer szerelem, öleld át ifjuságom,

Óh hadd szeressek véghetetlenül.

Csejthey T. Zoltán.

A KANDALLÓ ELŐTT.

Csevegés.

A kandalló előtt! Mily kedvesség, mily búbáj rejlik e pár szóban! Vissza emlékeztet bennünket az ifjuság rózsás éveire, a mellette eltöltött boldog, szerelmes pásztorórákra, midőn kint az ég harcolt a földdel, s mi a kandalló fellobogó lángjai mellett néztünk egymás szeméibe! Emlékszik még kedves barátom? Igen? Mily kár, hogy azok a boldog idők elmúltak! Soha vissza nem térő arany ifjuság! Ön mosolyog?

ama erkölcsi erő, mely felettem győzött. Bizonyíthatnám a feladat megoldása és merészség egy avatatlannak tollat fogni, annak tisztázására; de azt vitatni, hogy mennyire voltam képes kitűzött feladatomat megoldani, nem hozzám, hanem a t. olvasó körébe tartozik.

Mielőtt a részletekbe becsajtkoznám, nem tartom feleslegesnek — az intézmény szervezetének könnyebb megérthetése végett — a külföld agrikulturnai műveltségéről és e fokú intézeteiről néhány szót szólni.

Magyarország, különösen az alföld, természeti viszonyainál fogva első sorban és kiválóan természetoroszág. Polgárainak legnagyobb többsége *) földműveléssel és nyerstermeléssel foglalkozik, a nélkül, hogy a mi népünk elérte volna az agrikulturnai műveltség ama fokát, illetőleg a rendszeres gazdálkodás azon magaslatát, amelyen képes lenne a föld barázdáiban rejlő termékek kincsét kiaknázni és azt értékesíteni. Hogy pedig népünk gazdasági elmaradottságának okául csakugyan az agrikulturnai műveltség kellő hiánya szolgál, arról meggyőződést szerezhethetünk, ha népünk e nemű műveltségét és talaj-viszonyukat, a külföld műveltségével és viszonyaival összehasonlítva tekintjük; valamint ha látjuk, hogy más országokban rosszabb talaj és kedvezőtlenebb körülmények között is a termelés nagyobb mérvű, mint a mi áldott országunkban. Ott van p. a hatalmas Anglia, a Francia-köztársaság, a piciny Belgium, Württemberg, Baden, Schveic, Hollandia, a leleményes Egyesült államok sat. Ezen országok kormányai nagy tevékenységet fejtettek ki mindenkor az agrikulturnai műveltség terjesztésének érdekében. Minden vidéken állítottak fel földmives-is-

*) Magyar — Erdélyországban van a 14 éves koron felül 6.456.000 egyén kiknek határozott életfoglalkozások van. Ezek közül 4.392.000 őstermelő 399.000 iparos, 123.000 kereskedő. A 4.392.000 őstermelő közül 4.038.000 tisztán földművelő.

Azt mondja ábrándozom? Nem; csupán elmerengtem a régi kedves emlékek telett. — Nézze csak; már esteledni kezd, a szőnyegre kísérteties alakokat rajzol a szürkület, a kandallóban lobognak a lángok s vörösösen fényt hintenek a szoba butorzatára. Kint keményen fagy s pelyhedezve hull a hó; mint néma szellemek szállingóznak le a földre s bevonnak mindent fehér lepellettel. A esengő-bongó szánkók zaja, s a vig gyermekek kacaja csak tompán hat be hozzánk. —

Huh de fádom! Kérem dobjon egy pár hasábot a tűzre! Ugy; jól van! Most pedig jöjjön közelebb a kandallóhoz s beszéljünk, az az jobban mondva én majd beszélgetek, s ön figyelmes hallgatóm lesz. — Ugy látzik ön ma igen derült hangulatban van, folytonosan mosolyog, mintha engem akarna gunyolni. No várjon csak! azért én megbüntetem gonosz barátooskám, s olyant fogok önnek elmondani, mi bizonyára megfosztandja jó kedvétől. Ön tagadólag rázza fejét? És már valóban kiállhatatlan! Csitt! hallgasson, most elkezdem elbeszélésemet. Látja azt a bájos női arc képet, mely ott függ a kandalló felett? Nézze meg jól! Nemde szép? E hölgy nekem nagynéném volt s az ő történetét akarom elmondani, mely valóban szomorú. —

Sok év lefolyt azóta a végtelenség tengerébe mióta a szabadságharenak vége van; mióta minden re-

kolákat, (Ackerbauschule, — ecoles pratiques d'agriculture) melyekben a főcél a gazdasági szakoktatás; de azon kívül az is, hogy a gazdasági foglalatosság és szellemi nevelés által erkölcsileg és testileg erőteljes és munkás egyéneket neveljenek a hazának és társadalomnak, s ne várják kizárólagosan egyesektől ilyenemű intézetek létesítése által a jobb állapot előteremtését.

Külföldön kétféle ilyen intézet is létezik; t. i. olyanok, melyekben a gazdaságnak megfelelőleg — a közhasznu-ismeretek oktatásának kellő mértékben szintén hely adatik; de vannak olyanok is, melyekben kizárólag csak gazdasági szakoktatás adatik. Én, de tán velem mindenki, ki népünk úgy általános, mint részletes gazdasági kulturájának és reformjának érdekeit szívében hordja, az első mellett nyilatkozik; mert közhasznu-ismeretek nélkül vajmi csonka lenne a gazdasági képzettség. Hisz a közművelődés egészséges fejlődésére nincs károsabb hatású, mint egy szakma fejlesztése s a többinek tökéletes elhanyagolása; mert ez által az emberben természetszerűleg nem jöhet más létre, mint fogalom-zavar, chaos. A közoktatásnak pedig elvont elméletek szerint való egyformasítása, vagy épen eltérő viszonyok közt élő más nemzetek tanrendszereinek és tanterveinek nálunk gyakran szokások copirozása, a nélkül, hogy a helyi körülmények szorosan tekintetbe vétetnének, csak káros hatású lehet.

Ha földművelésünk általános kulturája nem is azon magaslatra, melyen Belgium, Württemberg, vagy Angliában van, hanem csak oly fokra fejlődhetnék is mint Schveicban, Németország némely vidéken, vagy Franciaországban áll, akkor még egyszer ennyi lakos élhetne meg a jelenleginél nagyobb jólétben. Mert az nem áll, hogy országunk némely vidéke annyira tulnépesült volna, miszerint lakosai kényszerítve volná-

mény, minden ábránd szétfoszlott mint egy szép álm! Akkor telve lelkesedéssel, elszánt bátorsággal, s a mi legdrágább, telve hazaszeretettel rózsaszínű reménynyel; ma már csak keserű mosolylyal s fájó szívvel gondolunk vissza a negyvennyolcas évekre.

Történetem idején ép ilyen zord téli idő volt mint most, épen így rázta az éjszakai szél az ablakokat, a kandalló mellett, azonban rózsás tavasz nyílt két boldog szerelmes arcain. Kéz-kézb n ültek ott s a fellobbanó lángoknál gyönyörrel tekintettek egymás szemébe. Mily végtelen szerelem sugárzott e szemekből! Az ajk néma volt; de beszéltek azok az epedő tekintetek. Mit is beszéljen a szerelmes? Elmondja ezredszerre kedvesének hogy szereti! Hallgatnak, de azért nincs náluk boldogabb és beszédesebb.

A kandalló mellett ülő pár halkan csevegett egymással; de a fiatal hölgy előbb oly vidám arca most komoly volt, s szemében könnyek csillogtak. E pillanatban reszkető hangon szólt: „Károly! alig jöttél vissza a hareból s már ismét menni készülsz. — Alig nézhettem szeméidbe s te ismét itt hagysz engemet; fájó szívemmel, mely minden percen érted remeg, s epedő szerelmemmel, mely te utánad vágyik! —“

E szavakra enyelegve ölelte át a férfi a hölgy karcu derekát; meglátszott azonban, hogy ez az enyel-

nak elvándorolni, — mint ez némely vidéken megtörténik. Tanakodunk ezen vándorlások megszüntetésén; és kérdem: mit tettünk intensív mezei gazdaságunk fejlesztése, az iparágak meghonosítása és az agrikulturnai műveltség terjesztése körül? — Miért vagyunk kénytelenek nyersterményeinket külföldre szállítani? — Vajjon nem lehetne-e azokat itt feldolgozni? — — — Bizony sajnós, hogy ezek nálunk eddig nem lehetségesek; de egyrészt nem is esoda, minthogy főuraink egy része most is külföldön él, az itthonlevők keresményeiből; egyrésze ha itthon tartózkodik is, de jobb neki az, mi francia vagy német kezekből került ki; egyrésze az igaz honfiaknak, érzi a hiányokat és fáj nekik a némely felette hasznos intézmények nem létezése vagy hiányossága, és édes örömeiket lelik abban, ha azokat meghonosíthatják, ezeket pedig orvosolhatják. — A bajok kijelölésében és az orvosszerek ajánlásában ezertéle a vélemény: sem kormányformánkban, sem állami viszonyainkban, hanem inkább társadalmi állapotainkban találhatjuk legfőbb bajunkat. Egyik a másiktól várja az ige megtestesülését önjelének kifejtése nélkül. „Várja“ ez már elég baj! Tenni s nem várni — s mindjárt kevesebb lesz a panasz s több a siker.

Folyt. köv.)

Petrovoszelló, 1880. febr. 23.

Mult évi november hó 25-én kegyeletos ünnepnek voltunk tanui Molnár János ur házában. Ezen a napon töltötte be a községnek aprajától nagyjától tisztelt özv. Virágh Endréné, sz. Kondoray Katalin, századik évét. A község értelmisége, szeretett plébánosunkkal élén, testületileg az ünnepelthez vonult; ablakára, melynél már vagy negyven év óta fölvaltva, köt, varr

ges inkább erőtetett mint természetes. „Drága Margitom! tudod, hogy jobban szeretlek, mint bármit e földön; mindent megteszek a te boldogításodra, kívánj bármit — kívánd életemet, azt lábaid elé teszem; azt azonban ne kívánd, hogy itthon maradjak a harcól mint egy gyáva, ki nem mer szembe állni a halállal. — Szívemben két szent érzelm lángol; az egyik neve „hazaszeretet“, a másiké „szerelem!“ Midőn a harcra hívó szózat megharsan, akkor a szerelmet el kell rejtenuink mélyen keblünkbe s szívünket egészen elfoglalja az a másik szent érzelm! Igen! én imádom ezt a szegény drága magyar hazát, melynek fia vagyok; s szabadságáért küzdeni fogok utolsó csepp véremig!“ —

E szavakat egész lelkesedéssel s tüzzel mondta el; midőn elvégezte, végig simitá égő homlokát s büszkén tekintett menyasszonyára ki fölkelte ültéből s ragyogó arccal nyújtotta neki kezét: „Drága Károly! e szavakból ösmerek rád; vártam és kívántam e feleletet. Látom, hogy a hazaszeretet nagyobb lánggal ég szivedben mint szerelmed! Ne is legyen másképp! Szeretem tudni, hogy ott vagy a harcban a legbátrabak közt. Szívem büszke arra, hogy az én drága szerelmem is azok közt van, kik életükkel s vérükkel védelmezik a mi drága magyar hazánkat!“ —

A férfi szeretetteljesen ölelte szívére a szép höl-

és imádkozik, egy nemzeti színekben ragyogó transparentet függesztett, melyen a remény és szeretet jelenvényeivel diszített veres lángban lobogó szív foglalt középhelyet, ezen fölirattal: „Légy ödvözölve, Kondoray Katalin, századik névnapodon! Isten áldása szálljon rád!“ A szép emlékjelt Palezer és Szegfi tanító urak készítették.

A házbéliek annyira meg voltak lepve, a nem is álmódott tisztelgés által, hogy a házi ur alig jutott hozzá, az ünnepeltnek régi szebb korából udvaron heverő két tarack ágyú megtöltéséhez. Az üdvölvések után a plébános lélekemelő alkalmi beszédet rögtönzött, mely alatt úgy a tisztelgők, mint a megtisztelt, édes könnyeket hullattak.

Ezután, mintegy második meglepetésül, mintha a bőség szaruját oldották volna ki, pikniket hevenyésztek a tisztelgők. A számos szép és kellemes alkalmi ajándék között legsikerültebb volt Varga Ilona k. a. saját készítményü tortája „Isten áldása szálljon reád századik névnapodon“ körirattal.

A delelő jókedv, még a számos toaszt árjában sem merült ki; vacsora után, mint varázsütésre ráhuzta a cigányzene. A táncot Varga jegyző kezdette meg a háziasszonnyal, az ünnepeltnek tizenkét gyermek közül egyedül életben levő leányával. Sőt a nap hőst is derékon ölelte; aki is, mintegy magából kikelve, szinte lejtett néhányat. Különben igen jókedvűen beszélgetett; krónikaszerű multjából sok alkalmi mesét közderültségre elmondott s bámulatos emlékezettel elsorolta az egész század folyamában nálunk helyben történt nevezetességeket. Az agg matrona még állandóan jóegészségü, bár megtörte a száz év terhe; jóízűen evett-ivott s a vendégekkel, míg csak éjfél felé szét nem oszlottak, kedélyesen társalgott. Sokat emle-

gyet s lelkesedve kiáltott fel „Mily jellem! adna az ég ura e szegény hazának számos ily lelkes honleányt!“

Sokáig tartották egymást némán, átkarolva, midőn kint egyszerre roppant zaj támadt.

Itt az ellenség! Fegyverre! Éljen Kossuth! vegyes felkiáltások hallatszottak, vegyítve fegyvercsörgéssel s lódobogással. E rémitő zajra Károly kirohant megtudandó e nagy zavar okát. — Egy pár perc múlva ismét visszatért, arca nagy fájdalmat fejezett ki midőn megszólalt: „Egyetlenem a válási óra hamarabb érkezett, mint gondoltuk; az ellenség váratlanul támadott meg bennünket s minekünk sietnünk kell; de mielőtt elválnánk, add reám áldásodat drága Margitom!“

A hölgy arca halálsáppadt lett e lesújtó szavakra.

Átszellemült arccal lépett az előtte térdelő férfinhoz s összetéve kezeit halkán susogta: „A mindenható áldása legyen veled! Küzdj a honért!“ Itt szavait elfojtotta a heves zokogás s görcsösen karolta át völegénye nyakát, ki mélyen meg volt indulva. Pár percig voltak így néma fájdalomba merülve, midőn a férfi megszólalt „S ha elesem a harcmezőn, nem fogsz elfeledni engemet? Eszedbe jutok-e majd akkor s fogsz-e néha szentelni egy pár könnyüt emlékemnek?!

gette, hogy bár Szerkesztő ur is, mint egyetlen unokája, jelen lehetne.

Szétoszláskor mindnyájunkkal kezett fogott, a nőket körül csókolta és nekünk ép oly hosszú életet kívánt, mi pedig neki még számos Katalin napokat.

János bácsi.

Bécs, 1880. február 21.

A magyarok Bécsben.

Nem szokásom ugyan megyei lapjainknak, bécsi értesítéseket küldeni; annyi a hazai ujdonság, hogy alig juthat hely a külföldi tudósításoknak; hanem az egyszer kivételt kell hogy képezzek, a közlemények melyeket most akarok küldeni, Bécsből valók ugyan, de csak a színhely német, az utolsó napok oly emlékeztetések és mozgalom teljesekek voltak a helybeli magyaroknak, hogy nem kételkedem rajta miként t. olvasó közönsége érdeklél fogja kísérni ezek rövid vázlatát.

A „bécsi acad. magyar olv. és társaskör“ által rendezett „farsangi estély“-ről akarok első sorban megemlékezni. Ennek nem volt egyéb célja, mint újabb életjelt adni az egyelet élénk munkásságáról és életképességéről. Az estély sikerülte minden várakozást felülmuitt és határozott epochát képez az akademiái körökben. Ez első sorban annak tulajdonítható, hogy az egyelet kebelében élő zeneklubb, dalárdát és irodalmi klubot mutatott be — mindegyikét működésében. Ezek rövid jellemzésére felakarom hozni egy jelenvolt első rangú művész ítéletét, ki midőn a körülbelül 30 egyeleti tagból constituált zeneklubb határozottan praecis játékát, a dalárda debutjét bemutatá ekkép nyilatkozott: „Valóságos művészintézet kicsiben!“ A

„Soha! soha! nem foglak feledni drága Károlyom!!“ szolt fuldokolva a hölgy s szemeiben lázas tűz égett. „S esküszöm neked, ha tied nem lehetek, ugy nem leszek senkié e világon! . . . Én követlek életbe s halálba!!“ . . .

E szavakat nagy erélylyel s elhatározottsággal ejté ki, arca kigyuladt a szenvedély lángjától s keble zihált az indulatok árja alatt. Mily szép volt e nő azon magasztos pillanatban, midőn azt fogadta kedvesének, hogy követi őt életbe s halálba! Olyan volt, mint egy menyből leszállt Cherub!

„Angyal!“ susogta a férfi e szavakra s egy hoszszu csókot nyomott az eper ajkakra; azután gyorsan kibontakozva az ölelő karok közül, fuldokolva mondá „Isten veled!“ . . ezzel elrohant. — A hölgy pedig térdre roskadt s összekulesolva kezeit hő imát menesztett az egek urához: „Én szent atyám! halld meg forró fohászatot! Vezérel, a harc tűzében légy velem! Légy e magyar hazával, mely szabadságáért küzd! Légy fiaival, kik érte küzdenek! Isten! ne engedd, hogy annyi ártatlan vér hiába folyt volna el! Engedd meg istenem, hogy seregeink hősi bátorságát s oly sok vér hullását diadal koronázza! hogy e drága haza újból felvirágozzék s szebb, nagyobb, dicsőbb legyen mint

„szózat“ eléneklésével nyitottuk meg az estélyt, mi már magában véve impozáns volt meghallgatni 500 egyetemi ifju torkából. Vendégeink nagy részét academiái képviseltek, művészek, egyetemi tanárok, helyben lakó főuraink egy része és a hölgyek gyönyörű koszorúja képezé — hogy ne lett volna gyönyörű, mikor majdnem kizárólag magyar nők voltak? Az ezen alkalommal felolvasott „farsangi lapomról“ bővebb értesítést a bécsi lapokban olvashattak; azért tovahaladok rajta, és még csak annyit akarok ezen valóban sikerült estélyről említeni, hogy a tánc, melyet a műsorozat leteltével improvizáltunk, ritka kedélyes volt. Persze ezek legnagyobb részét a csárdás képezé és felújítottuk emlékezetünkben azt a nevezetes mondást, hogy: „kivilágos kivraddig!“

A mult héten tartatott meg a „magyar bál,“ Koburg Agost herceg és közel tíz magyar grófnő védnöksége alatt. Mint „philister“ aggálylyal mentem oda, vajjon ismét az az udvari atmosphaera fogja-e átlengeni a termet, mint tavál, ahol bámulni lehetett azt a tömördek fényt és pompát, mint minőt csak egy tündérország mutathat fel — de egyszersmind unatkozni is. Jól emlékszem midőn csárdásra szállalt meg Rác Pali hegedűje, alig 3—4 pár kísérle meg, hiányzott a tűz, a lelkesültség, szégyennel tapasztaltam, hogy restelik.

A terem az idén is elragadóan nézett ki. Főleg a melléktermek köték le a figyelmet. A „pálmakert“ a tavasz nyiló kertjébe veték a szemlélő képzeletét. Nem hiában a „Gartenbau gesellschaft“ Bécsnek legfényesebb tánchelyiségében a „Blumensäle“-kben volt, hanem valóságos kis paradicsommá varázsolák át a helyet. A déli égalj minden exoticus virága és növényzete meg volt itt élő természetében. Mig itt a pálmák, myrthusok, a citrom és narancsfák hajták le lombos

valaha! Isten légy velünk! Ha Isten velünk, ki ellenünk?!“

Véres csata volt; a hadi bulletinek számos harcos nevét jelentették, kik hőiesen estek el a harcmezőn. Volt ezek közt egy név, melynek olvasására Margit egy velőtrázó sikojjal aléltan rogyott le. Midőn magához tért, tántorogva ment szobájába s bezárkózott. Itt térdre roskadva kiáltá: „Elvézgett a honért! Egy megtört szív kesereg halála felett, de a haza szent oltára gazdagabb egy hősiek áldozattal!! Megfogadtam neked Károlyom, hogy életbe-halálba követlek! Megyek! Ezzel egy éles tört vont ki kebléből s markolatig szívébe döfte Sötét piros vér bugygyant ki a szívből s pár vonaglász után a földnek egyik legnemesebb lényé megszűnt élni!....

A történetnek vége van. Nos kedves barátom? Ön nem szól? De mit látok, szemeiben könnyek csilognak? Nemde nem hitte, hogy e történet így meg fogja hatni?! . . . Nézze kérem a tűz is elaludt, már csak a parázs pislog Huh be barátságatlan most a kandalló mellett! Kérem éleszsze fel a tüzet s borítsunk fátyolt azokra a fájdalmas időkre! . . .

Kun Melania.

ágaikat, amott a legremekebb színpompában plántált virágágyások gyönyörködtették a szemlélőt — imitált cseppkőbarlangok, magasan szökdő kutak emelék a változatosságot. Képzeldjenek ehhez egy-egy pálma vagy citromfa árnyékában egy gyönyörű női alakot, a táncól még pihegő kebelével, hanyag bágyadtságban, a támlára dülve . . . vajjon másképp festi-e önöknek phantáziájuk Ádám paradicsomát?

(Folytatása következik.)

Ujvidék, 1880, febr. 25.

Nem mulaszthatom el megemlíteni, ha még nincs tudomása róla t. szerkesztő urnak, hogy mily nagy előkészületek történnek Ujvidéken egy magyar és német műkedvelői előadásra, mely husvét másnapján fog megtartatni, a m. főgymnásium Vörösmarty köre javára. Ugyanis: e körnek már régi vágya a Kisfáludytársaság alapító tagjai közé soroztatni, de ehhez oly összeg kell, melylyel e kör nem rendelkezik. Így tehát az egész eddig csak jámbor ohajtás maradt. De most egy lelkes magyar nő, Bölesföldy Rózsa urhölgy, felkarolta az ügyet s műkedvelői előadást szervez, melynek tiszta jövedelme a nevezett köré leend. Bölesföldy urhölgy ösmeretes szeretetreméltóságával sok jeles műkedvelőt nyert meg a közreműködésre. Az előadandó darabok a pesti nemzeti színház kedvelt reper-toir darabjai. Az egyik „Közügyek“ a másik „A másé.“ A hölgy szereplők: Bölesföldy Rózsa urhölgy, Szász Terka, Gollub Nina s Fetter Julesa kisasszonyok. A férfi szereplők: Hadzics Camill, Buday József, Szalay Lajos és Szász Dezső urak.

A sikerről annak idejében bővebben fogunk megemlékezni.

Ibolya.

Törvénytörvényes csarnok.

Végtárgyalások.

Március 1-én.

Tolvajlással vádolt Szogits Vása ellen.

Zártöréssel vádolt Jankovics Acza ellen. Zártöréssel vádolt Varga András ellen.

Március 3-án.

Sikkasztással vádolt Galetin Obrád ellen.

Életbiztonság elleni vétséggel vádolt Samu János ellen.

Csalással vádolt Stern József ellen.

Március 6-án.

Gyilkossággal és abban való részességgel vádolt Tuczakovits Ignác és társai ellen.

Különféle.

Király ő felsége Tichy Mihály, rimaszombati kir. jbirósági aljegyzőt a hodsági jbirósághoz albiróvá nevezte ki.

Méltóságos megyei főispánunk, mint értesülünk, csak szombaton érkezik körünkbe s így a szerdai rk. gyűlésen nem is elnökölhetett.

A zombori kir. törvénytörvényes elnöke Millasevits Sándor eddigi díjtalan joggyakornokot ugyanazon kir. törvénytörvényesekhez díjjas joggyakornokká nevezte ki.

Egy másik joggyakornoki állomás 300 ft segélydijjal üresedésben van.

A kalocsai fő-egyházmegyei tanhatóság által az 1878. iskolai év folytán a megyebeli kath. tanítók részére megfajtásul következő tételek tüzetek ki: I. Az

ismétlő iskolák a hazai törvények által elrendelve, s a magas kir. kormány által is ismételtén megsürgetve lévén — 1. fejtessenek ki azon hasznok, melyek a jól vezetett ismétlő iskolától származnak; 2. adassanak elő azon módozatok, melyek szerint az ismétlő iskolát megindítani, föntartani és emelni lehet; 3. jelöltessék ki a tanterv, mely ezen iskolákban a helyi körülmények szerint követendő. II. Minden tanító készüljön a kerületi tanfelügyelő-esperes utasítása szerint az általa kezelt tananyagok egyikéből fél órai előadásra, melynek nem csak vázlata, hanem kidolgozott egybeállítás is a kerületi esperesnek nyolcz nappal a tanácskozmány előtt beküldendő.

Egyházmegyei kirek. Rigyicára Brihacsek János kalocsai káplán, helyettes plébánosnak; ennek helyébe Tóth Mihály Hegyesről; ennek helyébe ismét Latky József, új misés áldozár, hasonló minőségben áthelyezett. Holzinger József, szinte ujmisés, Dautovára küldetett segédlelkészül.

Tévesen értesült az „Ujvidék“, hogy a helybeli dalárda Hubay és Aggházy művész urakat díszoklevéllel tisztelte meg. Csak annyi tény, hogy Huber Károlyt, a nemzeti színház nyug. karnagyát, dísztagul választotta.

F. hó 24-én a Wundsam-féle házban éjjeli fél 12 órakor kigyuladt a kémény. Buzgó tűzoltóink a fölmulhatlan főparancsnok vezetése alatt legott ott temettek s fél óra alatt a romboló elemet megfékeztek. Éljenek!

Beck Zsiga aláírással hirdetik Topolyáról, hogy az izr. hitközség kántort keres. Hol hirdették? . . . a „Pester Lloyd“-ban és sehol másol. Nem azért újságoljuk, mert izr. polgártársaink ezt még sohasem tették — hisz állandóan teszik; hanem azért, mert bánt bennünket, hogy erészben nem tanusítják még azt az elfogulatlan hazafiságot, amelyre hivatkozni úgy szeretnek, ha jogszerzésről van a szó.

Mészáros Nándor és Karakásevits Simon, kanizsai képviselő-jelöltek visszalépvén, holnapután csak Füzeses Géza és Eremics Theophil pártja fog a győzelemért versenyezni, az első függetlenségi, az utóbbi szabadelvű programmal.

Az ó-kanizsai vál. ker. választási tisztikara: az I. szavazatszedő bizottságnál elnök: Kafka Gyula, a II-nál Kelemen János; jegyzők: I. Hoós Béla, II. Hajdúfi Károly. Helyettes elnökök: Grüner Jakab, Gajcsinovits Milos. Helyettes jegyzők: Kiss Ede, Takács Miklós. A szavazás sorrendje: I. Ó-Kanizsa, Moholy, Sándor. II. Martonos, Csantavér, Ada

A városi kapitányság megkereste a helyben székelő jószágigazgatóságot, hogy a kincstári épületek körül leverett vastag karókat, mint melyek a közlekedést hátráltatják, távolítsa el.

K. L. k. . . . i segédjegyző a helyből Versecre toloncozott Predics Joca útja irányát kifogásolván, őt, mint aki rövidebben is elérhetne hazájába, önkényileg ide vissza toloncoztatta. Emiatt ellene a megyénél jelentés tétetvén, a fegyelmi vizsgálat megindított.

A kapitányság a kártyajáték és kocséberkedés ellen legközelebb erélyes rendeletet bocsajt ki, mely szerint a vendéglősök fognak a tiltott üzelmek megengedéseért felelősségre vonatni.

A vágóhid oly szármalmas karban volt s a kálváriát látogatóknak közeli büze s keresztül-kasul rendetlen környezete miatt annyira botránykövéül szolgált, hogy a kapitányság annak rendezését, illetőleg áthelyezését hozta javaslatba a tanácsnál.

A régi városi kórháznak dűledező esücsfalát le-szedték s a mellette levő lélekvesztő dobogóhidat kar-fával látták el.

A mértékhitelítő hivatal, melyből naponkint akó számra döntögettek a legforgalmasabb piaci térre a bűzös vizet, ernyedetlen főkapitányunk sürgetésére leg-közelebb az bajai utcai városi épületbe fog áthur-colkodni.

A tavasz folytatában az összes megyei műntvona-lokon utkarparó házikók fognak építtetni. A tervek és költségvetések most készülnek.

A jótékony nőegylet f. hó 29-én d. u. 3 órakor a városháza kistermében Esztergamy Borbála elnöklete alatt rendes gyűlését fogja megtartani.

F. hó 22-én, vasárnap délután, egymást érték az úri fogatok Mokry Amália nevelő-intézete előtt; hol az ifju világ legifjai 3—13 éves kor között álarcos jelmez multságukat tartották. A gyermekes bohóság kevésbé maszkokban, inkább szebbnél-szebb jelmezekben szórta a jókedv sziporkáit, melyek hat-hét óra között lángokba esaptak át. Ekkor az ifju mulatók meguzson-náltak s éveikhez arányos egymásutánban haza szállinn-góztak. Ezen arány a 9 óránál megakadt, mert ekkor a főnöknő jeladására mind aludni tértek a növendékek. Aki utógondolat nélkül ment oda s gyermekjókedvnel egyebet nem keresett, az bőven osztozhatott a kicsi-nyek örömeiben.

— A „szerb olvasókör“ mult szombati bálja a vá-ros és vidék legelegánsabb fiatal világát hozta össze a városház termeiben. E bál hasonlított fény és pompa tekintetében egy főúri estélyhez, de annak fesztelensége nélkül. A látogatottságot illetőleg már nem lehetünk így elragadtatva, mikor az első négyest csak 36, az első kólót 3—4 pár járta. Mindenesetre nagyobb animo ragadja el a közönséget, ha az obligat kóló után egy csárdást megeresztenek. Multság dolgában mikor német-lengyel-francia darabokat tipegünk nagy-részen, csak magát bünteti meg az ilyen indokolat-lan ignoratio. Aki azzal akarja ezt menteni, hogy a mi báljainkon se volt kóló, egyébtől eltekintve csak azt vegye tudomásul, hogy, mint épen a saját báljukon kimutatták, maguk a szerbek se szeretik táncolni. Mindazáltal nem volt szép, hogy a magyar családok nőtagjai, egynek kivételével, egyértelműleg távol ma-radtak. Ilyen szép bál megérdemelte volna, hogy zsu-fólásig látogatott legyen.

Beküldetett. A hódsághi postamester nem szokta bevárni a bács-palánkai postakocsit, hanem a paragai-val déli 12 órakor rögtön indit Szóna felé. Minthogy emiatt az említett főírás levelei egész 24 órát vesz-tegelnek Hódsághon, kérjük ezen panaszunk a közönség javára történendő minél előbbi orvoslását. Sch.

A vámkérdés nemcsak országoknak, hanem egye-seknek is okoz galibát. Ugyanis Tausz Vilmos és Hesser Gerson, helybeli vámbérlők, minthogy illetéktelen vámzsaroláson kapattak, ötven forint bírságra ítéltettek.

A lovak összeírása a napokban meg fogván kez-dődni, a kifüggesztett polgármesteri rendelet értelmében figyelmeztetjük a lovas gazdákat, hogy pontos adatok-kal iparkodjanak szolgálni annál inkább, mert ez, jól fölfogva, saját érdeküket is emeli.

A 156. számú vasuti őrháztól valaki egy ameri-kai talicskát elemelt. Ügyetlen ember, ha csak nem ci-gány kovács, hogy rögtön tepsit verhet belőle; mert különben úgy is lépre kerül.

Mokry Dezső, megyei állatorvos, a napokban je-gyezte el Harlikovics Ilka k. a. Palánkáról.

Megjöttek a német színészek. Vigasztal, hogy nemsokára majd elmennek. Addig is fogadják részvé-tünket. Különben játékukról referálunk.

A zombori árvaház alaptökéje ma 8179 ft. 76 kr.

A megyei gazd. biz. az apatin-zombori kőút kiépíté-sét, mint legelőnyösebben ajánlkozóknak, Zsivánovits és Vuits, helybeli lakosoknak adta ki.

A megyei főispánunk vajszkai uradalmához tar-tozó híres berzavai halas tavat apatini bérlők birják, kik jogaik megvédésére ott esőst is tartanak. Ez elég szerencsétlen volt öt vajszkai halpaprikás párti jogbi-torlót, ezért föladni s megfenyítés végett az apatini jbiróság elé idéztetni. Ezek itt kiállván büntetésüket, boszúból a szegény esőst keményen eldöngették, aki is pisztolyt ragadva, bár sebeiben iszonyuan vérzett, egyet az öt közül halálosan eltalált. A legérdekesebb a dologban az, hogy ő betegen fekszik sebeiben, a má-sik négy verekedő jelentést tenni gyilkosságáról nem mer, ő sem emel panaszt büne tudatában bántalmazói ellen s így gyilkossággal állunk szemben, amelynek nincs elkövetője.

Egy turista, névszerint kikindai illetőségű Hor-váth János, Kecskemétről hazájába indulván, s nem tartván, hogy az egyenes ut a legrövidebb, városun-kat is szerencsételte s rendes üzlete, a kéregetés mel-lett, műkedvelőleg lopással is foglalkozott. Így alkal-milag A. K. ügyvéd kabátját is elemelte, de sem árulni sem viselni nem mervén, Kolompár István cigánnyal mugyiba állott s ezt bizományosának megtevéen, el-küldte a vasárnapi szabadkai vásárra a fáradságos szerzemény értékesítése céljából. Bajmokig el is jutott az ágens, de közben a szállító U. őrnagy legényétől egy órát, F. tanácsnoktól egy ezüst gyűszűt próbál-ván elesipni, rajta vesztett s vallatáskor rávallván büntársira, Bajmokon arra ébredt föl, hogy nem me-het a szabadkai vásárra, mert elfogták. Mind a két jómadár bekerült a kozzájuk méltó kalitkába.

A királyi közjegyzők által bekívánt anyakönyvi kivonatok, ha a hagyaték csekély értéket képvisel, vagy ha az örökösök szegények, a pénzügyministeri-umnak az összes országos pénzügyigazgatóságokhoz megküldött körrendelete szerint, bélyegmentesek.

A szegedi árviz kitörésének gyászos évfordulóját a szabadkai ifjuság — mint egy magánlevél értesit — a károsultak javára tartandó táncvigalomtól követett hangversenynyel szándékozik enyhíteni. A márc. 12-iki vigalom részleteit alkalmilag majd közöljük.

A „Zdravlye“ 3. száma megjelent a következő tartalommal: A himlő. Farkasször a szemben. Fon-tos tanácsok: 1) Szük inggallér és nyakraváló. — Szellőztessetek: 2) Tiszta levegő. 3) Alvás nyitott ab-lakok mellett. 4) Szárazbetegség és a nap. Fürdés. Apróságok. stb.

Egy másik szülő. Helyben. Tény, hogy minden életkor multságára szorul; a kérdés csak az: 1. Milyen multság arányos minden korhoz? 2. Az álarcos jel-mezbál ajánlatos multság-e leány gyermekek számára? Mivel beküldöttje ezen elvi kérdésekkel nem foglalko-zik, hanem egyes — az ügytől egészen távol álló — egyéneket gyanusit és kiméletlenül leránt, cikkét nem közölhetjük.

A febr. 25-iki rk. közgyűlés mai számunkból — sajnos — kiszorult. Jövőre hozzuk.

A héten kihuzott lotto számok:

Budaiban: Február hó 21-én. 21, 87, 62, 43, 51.
N.-Szebeniben: Február hó 25-én. 66, 7, 26, 45, 85.

Szerkesztői üzenetek.

— „Ha én bús gerlice volnék.“ Lehet, hogy bús; de hangja nem gerlice hang.

— „Elégia.“ Csalódik, ha fő kellékeül tekinti ezen műfajnak, hogy legyen benne „élég ia.“ Különbben ezen — de csak ezen — állásponttól, ha a közlést nem is, az elismerést megszavazhatjuk.

— „Von K.“ urnak. Helyben. Cikkét hosszadalmas önjánlat előrebocsátásával küldte be; értesít ebben, hogy gyakran „jó beesései“ (Einfälle) vannak. Ha megint rá jönnek, menjen a zentai hidra. Kettős haszna lesz, ha követi a jó tanácsot: először megmenekül egyszer mindenkorra a „beesésektől;“ másodszor — és a mi fő — megmenekül öntől az irodalom.

— „A rossz férfi.“ Ha már a folytatás minden áron következik, legalább ne küldje be; önnök megmarad öt krajeárja, nekünk egy jó óránk.

— M. G. Ön tiszteletpéldányt kér? Ha tanuk előtt irásban adja, hogy sohse ir többet: akkor kap.

— „Szinmagyarazatok.“ Nem közölhetők. Műfordításai jók, de nem lapunkba valók. Próbáljon vig beszélyt.

— K. P. Nem tetszik a nyugtárvány nál magyarosabb nyugtató s ajánlja helyette ezt: „számla (?) kifizetési elismerés.“ A nyúlós, körülírással kitételek csak hátrányára vannak a nyelvnek. Öregapám is úgy irt még a nagybátyámnak: „Az egyházi szolgálatra való neveltetés céljából papi ruhába öltöztetett tanuló ifjunak.“ Ma: kispap.

— Cs. T. Z. Némi tatarozásomat, remélem, helyben hagyja. Becsülöm, sőt sürgetem az alakszigort; de minthogy sokszor nyüge a gondolat világos járásának, ajánlom, hogy ne verjen önkényly oly bilincseket tollára. Korunk szelleme még a méltóságot is legjobban szereti, ha porgyola. Keressen föl minél gyakrabban. Üdvözlét.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Laptulajdonos s kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

729. szám.

k. ig. 1880.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Bács-Bodrog megye közép járás II-od kerületi szolgabíróság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint leköszönés folytán üresedésbe jött Bács-Bresztováci községi orvosi állomás f. é. március hó 21-én d. e. 10 órakor Bresztovác község házában tartandó választás útján fog beöltetni.

Ezen állomás következő javadalmazással van egybekötve:

a) évi készpénz fizetés	400 frt — kr.
b) beteglátogatási díj	25 kr.
c) foghuzási díj	25 kr.
d) érvágásért	20 kr.
e) halott szemle	20 kr.

A pályázónak szülésmesteri képzettséggel is kell birnia.

Felhivatnak a pályázni óhajtók, miszerint az 1876. évi XIV. t. c. értelmében felszerelt folyamodványokat f. é. március hó 20-ig ezen szolgabíróshoz benyújtásuk.

Ó-Szivacon 1880. február hó 23

Latinovits Gyula

szolgabíró.

Steirischer Kräutersaft für Brustleidende.

Steierországi növény-nedv

mellbeteggek számára.

!! Óvás az utánzások ellen !!

Több mint 30 év óta mint az egyedül és a legkitünőbb gyógyszer ismeretes a *gégő és a légzőszervek valamennyi betegségei* ellen, mint: *köhögés, nátház, rekedtség, torok és mellfájás* stb. ellen.

A steierországi növény-nedv palaczkjaiba ezen szavak: „*Apotheke zum Hirschen in Graz*“ valamint „*J. P.*“ jegy van benyomva, azonfelül még az árujegyen a készítő névalírása: *J. Purgleitner, Apotheker kék színben van nyomva.*

Mindenkit óvunk a számos utánzások és hamisításoktól, s kérjük a t. cz. vásárlókat, egyedül csak azon palaczkokat vállalni el *valódiak* gyanánt, melyek a fentebbi ismertető jeleket viselik.

Ára palaczkonként 88 krajcár o. é.

Főszállítási raktár Magyarország részére Budapest: *Török József* gyógyszerész urnál király-utca 7. szám. Kapható Zomborban *Popits István, Falcioné Gusztáv és Weidinger Zs. és S.* urak kereskedéseiben.

Hirdetmény.

Van szerencsém e város és vidéke n. é. közönségével tudatni, miszerint Zomborban a Párisi utcában *Stanimirovits P.* úr házában

KÖNYVKÖTŐ ÜZLETET

nyitottam.

Elfogadok minden e szakba vágó munkákat, pontos és gyors szolgálat, és jutányos áron.

Tisztelettel

3-2

Mallek Ödön
könyvkötő.

H I R D E T M É N Y .

A szabadkai pénzváltó- és zálog-intézet zombori fiókja ezennel közhirrre teszi, hogy **az eddig lejárt és meg nem hosszabbított zálog- és őrzési tárgyak f. évi március hó 9-én**

nyilvános árverésen

eladatnak.

Megjegyeztetvén, hogy a zálogtárgyak az árverési határidőig bármely napon — az intézet helyiségében hosszabbítás által továbbra is megtarthatók.

Kelt Zomborban, 1880. február hóban.

1-1

A szabadkai pénzváltó- és zálogintézet zombori fiókja

Ferencz-csatorna-részvény-társulat.**Víz-erő bérleti hirdetés.**

A Ferencz-csatorna-részvény-társulat üzleti igazgatósága a következő víz-erőket kívánja 25 évi bérlettartamra **folyó évi március 8-án délelőtt 10 órakor Zomborban**, saját helyiségében (magyar kir. kincstári jószágigazgatósági épület földszint) tartandó árlejtés útján bérbe adni:

1. Kis-Sztapáron	12	lóerőnyi	vizerőt.
2. Uj-Verbászon	40	»	»
3. Szt.-Tamáson	12	»	»
4. Bácsföldvárott	14	»	»
5. Kulpinban	7	»	»
6. Bács-Kereszturon	10	»	»
7. Ujvidéken, a kettős zsilipnél	45	»	»
8. Ujvidéken, a dunai	10	»	»

A tervek, költségvetések és feltételek az üzletigazgatóság helyiségében a hivatalos órák idején betekintheők.

Csupán zárt, kellő bélyeggel s az ajánlott évi bér 25%-ját tevő bánatpénzzel (készpénzben, vagy m. kir. állampapírokban) ellátott írásbeli ajánlatok fogadtatnak el. Az ajánlatban különösen kiteendő, hogy ajánlkozó a feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.

Az igazgatóság fentartja magának azon jogot, hogy az érkezett ajánlatokat el, vagy el nem fogadja, és azok közül teljesen szabadon választhat.

Az ajánlat a Ferencz-csatorna-részvény-társulat vezérigazgatósága által egy hónap alatt helyben lesz hagyandó, s a társulatra nézve csak ezen megerősítés után válik kötelezővé. A mellékelve volt bánatpénz pedig azon esetben, ha az ajánlat el nem fogadtatik, egy hónap alatt vissza fog adatni.

Kelt Zomborban, 1880. évi február hó 15-én.

A Ferencz-csatorna-részvény-társulat
üzlet-igazgatósága.

ÁRAK

az osztrák államokra nézve.

frt. kr.

1/4 ités palack	3 60
1/2 ités palack	1 80
3/4 ités palack	— 90
1 ités palack	— 50

FEHÉR MELL-SZÖRP

(weisser Brust-Syrup)

több egészségügyi hatóságok s tiszti főorvosok által igazolva,

ÁRAK

az osztrák államokra nézve.

frt. kr.

1/4 ités palack	3 60
1/2 ités palack	1 80
3/4 ités palack	— 90
1 ités palack	— 50

mindennemű idült köhögések, mellfájások, náthaláz, elévült rekedtség, torokbántalmak s tüdőelnyalkásodás ellen eddig még kielégítő siker nélkül soha nem használtatott! — Ezen szörp mindjárt az első használatnál feltűnően jótékonyan hat, — különösen görcsös-köhögés és szamárhurutnál; elősegíti a nehéz s megaludt nyálkakiköpést, a gégeingert azonnal enyhíti, s rövid idő alatt eltávolítja minden, még az oly heves és gonosz aszkórköhögést is, s a vérhányást.

12-1

Használati utasítás.

Ezen szörpből naponként legkevesebb három theakanállal vétetik be, először éhgyomorra s aztán a lefekvés előtt, s két- vagy négy ités üveg használata után tökéletes gyógyulás következik be. A savanyu vagy zsíros ételek s igen erős italok élvezése elmellőztetvén, más egyéb különös életmód nem kívántatik.

Mayer G. A. W.,
gyáros Breszlauban és Bécsben.

Kapható:

HEINDLHOFER R.

kereskedésében Zomborban.

Foncière, Pesti biztosító-intézet

(1864-től 1879. év végeig „Pesti biztosító-intézet“ cég alatt)

4-1

Budapesten.

Részvénytőkéje 25,000.000 frank egyenlő tíz millió forinttal aranyban, melyre készpénzben befizettetett:

12,500.000 frank, egyenlő öt millió forinttal aranyban.

Díj- és kár-tartaléka körülbelül 2.500,000 frtra

és évi díjbecétele 3.000,000 frtra rugnak.

A társaság, mely eszerint a leggazdagabb és a legnagyobb biztosítókat nyújtó biztosító intézetek sorába tartozik, a legmértányosb feltételek és a legolcsóbb díjtételek mellett nyújt biztosítást:

I. tűz, villám avagy robbanás által keletkezett tűzkárok ellen, melyek épületeket, gyárakat, gépeket, eszközöket, butorokat, marhaállományt, valamint szabad ég avagy földél alatt elhelyezett takarmány- és mezei természetményeket érhetik;

II. jövedelem-veszteség ellen, mely valamely gyár vagy bérház leégése avagy felrobbanása folytán a gyártulajdonosra nézve a gyár szünetelése, a ház tulajdonosára nézve pedig a bérház lakhatlansága következtében keletkezett;

III. ablakok, ajtók és butorok tüköruvegein eshető törés-károk ellen;

IV. szállítvány-károk ellen vizen és szárazon szállított javakra nézve;

V. jégkárok ellen mindennemű mezei természetményekre nézve;

VI. az ember életére mindennemű módozat szerint.

Előforduló károk a legjutányosabb módon rendeztetnek és leggyorsabban fizettetnek ki. (A

Pesti biztosító-intézet fenállása alatt károk fejében 22 millió forintot o. é. kifizetett.)

IGAZGATÓSÁG:

Pejacsevich Márk gróf, elnök. Kochmeister Frigyes báró, Laczkó Antal, alelnökök. Igazgatósági tagok: Aebly Adolf, Feldmann K. G., Figdor Károly, Dr. Loisch Ede, ifj. Ráday Gedeon gróf, ifj. Schenk Adolf, Strobentz Alajos, Dr. Willner Antal, Wolkenstein-Trostburg Lipót gróf. Vezérigazgató: Schön Vilmos. Vezérigazgató helyettes: Fuchs Károly, igazgató.

HIRDETMÉNY.

Az alólirott bank ezennel tudatja a t. c. közönséggel, hogy

1880. évi Március hó 1-jétől

kezdve magánfelek betételeire **6°**, **községek, árvapénztárak, intézetek, közhasznu egyletek és testületek** betételeire pedig **6¹/₂^o** kamatot szabályszerű felmondás mellett ad. Eme kedvezményben, vagyis betéteiket **6¹/₂^o** kamat mellett elhelyezni, **magánfelek** is részesülnek, hogy ha betéteiket egy évre és három havi felmondás iránt adják át a banknak.

Egyuttal van szerencsénk a t. c. közönség tudomására hozni, hogy hasonlóképp folyó évi **Március hó 1-jétől** kezdve **jelzálogilag biztosított váltóköcsönöket 7°**, **egyezer forintnál magasabb és három hónapi lejáratra szóló bankváltókat 8°**, **három hónál hosszabb lejáratu és ezer forintnál kisebb váltókat pedig 9°** mellett **számítol le**, nemkülönben, hogy az **értékpapirokra** adott **előlegek** után évenkénti **8°** kamatot számít fel. Azonkívül az eddig felszámítottatni szokott 20 krnyi iratdíj minden leszámított száz forint után, tekintet nélkül a lejáratu időre, továbbra is igénybe fog vétetni.

Zomborban 1880. évi február hó 17-én.

Zombori kereskedelmi és iparbank.

K U N D M A C H U N G.

Die gefertigte Bank beehrt sich einem p. t. Publikum die höfliche Mittheilung zu machen, daß sie

vom 1-ten März l. J.

von Privatpartheien Einlagen mit 6%. — von **Gemeinden, Waisenkassen, Instituten, gemeinnützigen Vereinen und Korporationen** aber zu 6¹/₂% pro anno gegen statutenmäßige Bedingung übernimmt. Diese Begünstigung, Einlagen zu 6¹/₂% plaziren zu können, wird auch **Privatpartheien** eingeräumt, wenn sie sich im Voraus erklären, das eingelegte Kapital ein Jahr unkündbar bei der Bank zu belassen und dieses nur gegen dreimonatliche Kündigung beheben zu können.

Unter Einem erlaubt sich die gefertigte Bank einem geehrten Publikum zu Kenntniß zu bringen, daß sie ebenfalls **vom 1-ten März l. J. Krimessen in Realkredit mit 7%, Bankrimessen von 3 Monate Laufzeit und von Tausend Gulden aufwärts mit 8%, und Appoints unter Tausend Gulden ö. W. und von über drei Monate bis zu sechs Monate Laufzeit mit 9% eskomirt** und Darlehen auf **Werthpapiere** zu 8% pro anno ertheilt. Außerdem werden die bis nun berechneten Schreibgebühren von 20 fr. ö. W. nach je Hundert Eskomptevaluta ohne Unterschied der Laufzeit berechnet.

Zombor am 17-ten Feber 1880.

6—1.

Zomborer Handels- und Gewerbe-Bank.